

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠEŠŤNÁŠŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok -- 4 koruny -- hal.
Na pol roka -- 2 " -- "
Na štvrt roka -- 1 " -- "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komorník.
Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
Budapešť, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
*sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dia tarify.
Rukopisy sa nazpak nedávajú.*

«Liferanti.»

Kto chce čižmy robiť, musí sa učiť čižmár-
ske remeslo. Ponevác každé remeslo má svoje
tajomstvo, cez dlhé roky treba sa učiť, ako sa
má koža rezať, zachodiť s kladivkom a dikičom.
Vyučený remeselník, ktorý v svojom remesle
vyšvihne sa na istý stupeň umelectva, zaslúži
všeobecnú úctu. Prečo by si nemal zaslúžiť
vezdajšieho chleba? Čižmy kupujeme od čiž-
mára, sudy od bednára. Prečo aj štát všetky
tie veci, na ktoré má potrebu, nekupuje od
vyučených remeselníkov? Prečo bakanče lifrujú
ľudia, čo v celom ich živote nikdy nevideli ko-
pyta? Prečo zvlášte za terajšej svetovej vojny
sedlá a iné vojenské vystrojenie lifrujú takí,
čo sa nerozumia žiadnemu remeslu? A sku-
točne lifrujú tie najrôznejšie veci, len preto,
bo sú liferanti. A na všetko najde sa liferant.

Treba tisíc párov čižiem, desaťtisíc párov
bakančov? Tu je hneď liferant! Potrebné je
súkno, hlási sa hneď druhý... zastupiteľ. Tisíc
metr. centov, desaťtisíc metrov látky na odev vo-
jakov, stotisíc litrov, liferantovi je to všetko jedno.
Jedon bakanč nevie ušiť, vie ale lifrovať desať-
tisíc párov. Behá, hľadá protektorov, keď dostane
liferung, obrovský osov strčí do vrečka, nedbá,
že príležitostne dostane sa do chládku.

Smerodajné kruhy skutočne do živého sekly
terajších vecí, keď pri lifrovaní vojenských po-
trebností najnovšie pozornosťou začaly sledovať
«pánov liferantov». Keby to už prvej byly uro-
bily, verejný život Uhorska byly by oslobodily
od mnohých škandálov, naše vojsko od ne-
jednej elementárnej katastrofy, krajinský obchod

a priemysel ale od ohyzdného roja všetko pu-
stošiacich kobyliiek.

Prečo to už posiaľ tak nebolo? Prečo u nás
ľudia, čo sa dajakému remeslu naučili, nemôžu
z neho vyžiť a prečo «páni liferanti» vozia sa
v automobiloch? Kto pracuje, ťažko sa trápi,
svoj obchod s veľkými obeťami udržiava, prečo
má darmo čakať na dobré šťastie, kým liferanti
bez práce a trápenia ľahko prichádzajú k veľ-
kému osuhu? Prečo robia bakanče s papiero-
vými podošvami, sivú odev pre vojakov prečo
šijú z handier, kým tisíce existencií úplne
dychtia po možnosti statočnej práce?

Na tieto otázky neideme včul odpovedať,
reprodukuje ale to upozornenie, ktorým
smerodajné kruhy poučily o lifrovanie uchádza-
júcich sa remeselníkov, keď im doslovne po-
vedaly, *aby do žiadneho spojenia nepúšťali sa
s liferantmi*. Skutočne je svrchovaný čas, aby
už raz dosť bolo toho nestatočného lifrovania.
Nech lifruje ten, čo pracuje a ziskuchtivých
agentov, sprostredkovateľov, hladných vychádza-
čov, protektorov a zastupiteľov nikto nech neni
náklonný krmiť masnými oročkami.

Z verejného poňatia docela vykynožiť treba
ten veľký omyl, že bez všetkej práce v poho-
dlnosti a blaženosti žiť je statočnou a dovole-
nou vecou. Árendáš, keď do árendy dostane
veľké panstvo a aby bez práce v pohodlnosti
žil ďalej, do árendy dá ho podáredášovi, ako
aj liferant, ktorý vyžiera remeselníkov a obchod-
níkov, aby sám bez ustávania čím viacej zarobil,
nemôžu nároky robiť na úctu spoluobčanov a
ako naničhodní paraziti, trúdy, nepatria do sta-
točnej spoločnosti.

Pri vydávaní verejných prác a potrebností patričné kruhy s tým sa radi vymlúvajú, že ľahšie je vyjednávať s jedným človekom, ako s mnohými. Robia to z vlastnej pohodlnosti, aby nemuseli rokovať s tisíc, desiat tisíc remeselníkmi alebo obchodníkmi. Nuž načo že je ten obrovský apparát úradníkov v každom ministerstve? Nech tito páni pri vydávaní verejných prác a potrebností na dobrý chýr štátu, ktorému majú slúžiť a na blaho ľudu, ktorý ich platí, viacej hľadajú, ako na svoje osobné pohodlie.

Krajinský snem údajne 19. apríla zasadne a medzi iným pojednávať bude aj o zneužívaníach liferantov a o sprísnení zákona o lifrovaní. Tomuto len tešíť sa musí každý spravodlivý človek.

U nás ostatne hrozného zneužívania liferantov nie to bolo príčinou, že sme nemali na to poťažného prisaeého zákona, alebo že by nebolo dosť bývalo statočných obuvníkov a kupcov s dobrým súknom. Týchto je u nás na dostač, len že pri vydávaní verejných prác a potrebností nevšímajú si ich patričné smerodajné kruhy a pod vplyvom rôznych vychadzačov, protektorov, agentov, zástupcov, milší sú im jednotliví liferanti a podujímatelia. Z tejto príležitosti vyzdvihnúť musíme tie ostré boje, aké kresťanská ľudová strana svojim časom viedla za vynesenie a prevedenie zákona o inkompatibilitate. Kto chce vedieť, proti komu musela viesť tieto boje, nech sa opýta grófa Štefana Tiszu. Každý vie vôbec, že kresťanská ľudová strana počas jej celého jestvovania pracovala a aj prítomne pracuje na očistení verejného života. Ona skutočne nemôže za to, že u nás už ani to nedržia za inkompatibilné, keď bakanče lifrujú takí, čo bakanče šit v celom ich živote ani nevideli.

Každý sa tomu poteší, keď terajšia vojna aj ku tomu prospeje, aby od nesvedomitých a nemravných vyzieračov očistený bol náš verejný život. S týmto prevedeným bude vážny bod programu kresťanskej ľudovej strany.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Uznanie jeho veličenstva kráľa hrdinom Przemyslu.

Veliteľ pevnosti Przemyslu generál *Kuzmanek* o poslednom vytrhnutí posádky 19. marca bezdrótoým telegrafom podal zprávu jeho veličenstvu, od ktorého na druhý deň 20. marca prišiel nasledovný bezdrótoý telegramm:

«Ačkoľvek sa ma veľmi bóľne týka, že sa smelý pokus przemyslskej posádky o vytrhnutie na presile nepriateľa zlomil, predsa s *lútostivou hrdosťou hľadím na páru nemajúcu sebaobetavosť statných hrdinov*, ktorým zdar nebol dopriaty. Všetkým tým, ktorí tam bojovali, čo najvreljšie ďakujem za hrdinský skutok a požehnávam slávnu pamiatku tých, ktorí svoj život obetovali na poli cti. Ešte aj v najďalšej budúcnosti po celom svete bude hlásať historia, čo prekonali bojovníci Rakúska a Uhorska v odhodlanej obrane pevnosti Przemyslu. *Boli vytrvalí a hrdinski až do nekonečna.*

Franc Jozef.»

Veliteľ pevnosti generál *Kuzmanek* ku tomuto telegrammu dodal tieto slová:

— *Vojaci! Vaše držanie sa a vaše skutky väčšieho uznania nemohly najšť. Buďte vždy hodní tohto uznania!*

Udalosti svetovej vojny.

Vojna proti Rusom.

Zaujatie jedenásť ruských oporných bodov.

Úradná správa vydaná 26. marca.

V Karpátoch prudké boje trvajú ďalej. Opätovné ruské útoky, tak vo dne jak v noci, *sme odbili*. Všeobecné polozenie sa nezmenilo.

Na území od Zalesčyku na juh *naše čaty zaujaly jedenásť oporných bodov a zajaly vyše 500 Rusov.*

Na fronte v Ruskom Poľsku a v západnej Haliči vedie sa delostrelecký boj. Kostolnú vežu obce Paradyž, ležiacu od Sulejova na juhovýchod, museli sme podpáliť, bo sme zistili, že nepriateľskému delostrelectvu slúžila za pozorovaciu štáciu.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Koľko vojakov bolo v Przemysli?

Uhorská Telegrafická Kancellária oznamuje z válečného tlačového stánu:

Oproti ruským zprávam o padnutí Przemyslu ustávajú nasledovné hodnoverné dáta:

Rumy Przemyslu bez predbežného vyzvania nepriateľa a bez vyjednávania s nepriateľom *po dávno a dôkladne prevedenom zpusťžení všetkého válečného materiálu*, na rozkaz odovzdali sme nepriateľovi. Počet v Przemysli nachodiacich sa ľudí v poslednom týždni obliehania bol nasledovný:

44.000 hláv pechoty a delostrelectva (dve tretiny landšturmistov), z tohoto treba ztiahnuť asi 10.000 hláv počítajúcu ztratu pri poslednom vytrhnutí 19. marca, ďalej 45 000 robotníkov, kočišov a opatrovníkov koní, ktorých na základe zákonov o válečnej službe postavili do služby a ktorí boli účastní vojenského zaopatrovania, potom železničné a telegrafové osobníctvo a konečne 28.000 chorých a ranených pod opaterou v nemocniciach.

Pevnosť bola vystrojená dovedna 1050 kanónmi rôzneho kaliberu, ktorých najväčšia časť bola zhotovená dľa celkom starého typu z roku 1861. a 1875. a ktoré ostatne zavčasu rozhodli. Posledný ruský útok v noci z 21. na 22. marca, pretože väčšina kanónov bola už rozhodená, odbili sme len palbou pechoty a strojových pušiek, ako aj niekoľkými ešte nerozhodenými kanónmi, zhotovenými dľa modelu z roku 1861.

Prepustenie Przemyslu nevplýva na válečné operácie.

«Berliner Lokalanzeiger» oznamuje: S najväčšou rozhodnosťou možno konštatovať, že padnutie pevnosti Przemyslu vôbec nebude mať za sebou zmenu na východnom bojišti, ešte aj keď vezmeme do ohľadu, že posádka Przemyslu padla do zajatia a že pevnosť obliehajúce ruské čaty boli oslobodené, čomu nemožno významu privlastňovať. Ruská armáda v Karpátoch ďalej útočí, aby sa prerazila na juh, spojenci ale práve s takou odhodlanosťou budú ďalej bojovať, aby nepriateľa odbili na východ a na sever. Na túto úlohu dvoch armád padnutie Przemyslu nijako nevplýva.

Zmarené ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 27. marca.

Na karpátskom fronte novšie silné ruské útoky za *ťažkých ztrát* nepriateľa sa zmazali. Pri Bányavölgyi, ako aj od Laborce-révu na juh, na vrchoch vypínajúcich sa po oboch bokoch údolia Laborce boj s veľkou prudkosťou trvá.

V Bukovine naše čaty od Černovic na juhovýchod väčšie ruské sily po prudkom boji *zahnaly po ruskú hranicu*, zaujaly viac obcí, *zajaly vyše tisíc Rusov a utvoristily dva kanóny*.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči niet žiadnej zmeny.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Naše čaty zajaly 1430 ruských vojakov.

Úradná zpráva, vydaná 28. marca.

V údolí Ondavy a Laborce ruské útoky sme *krvave*

odbili. Na výšinách, vypínajúcich sa od týchto na pravo a ľavo, boj od večerajška rána oslabil. Vo dne a ráno bol delostrelecký boj a svedené boly viaceré srážky.

Na ostatných odsekoch karpátskeho frontu húževnaté boje trvajú ďalej. *Zajali sme 1230 Rusov*.

V severnej Bukovine počas prenasledovania nepriateľa dostalo sa nám do rúk ďalších *dvesto zajatcov*.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči polozenie sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Boje v Karpátoch.

Vojenski zpravodajcovia budapeštianskych časopisov z válečného tlačového stánu oznamujú:

V Karpátoch, zvláste na ich západnom odseku, vyvinuly sa ťažké boje, ktoré ale neočakávane utíchly. *Rusi utrpeli obrovské ztraty* a patrne potrebujú čas, aby svoje ztraty vynahradili. Pomerne tichosť panuje aj na vrchoch medzi dvoma dolinami. O rozhodnutí bitky nateraz ešte nemôže byť reči. V Bukovine naše čaty zdarne bojujú. Na ostatných frontoch niet významnejších udalostí.

Naše čaty hrdinsky odbijajú ruské útoky.

Úradná zpráva vydaná 29. marca.

V Karpátoch bitka trvá ďalej. Večera ruský útok, urobený na výšiny vypínajúce sa od Bányavölgyi na západ, po viac hodín trvajúcom boji *sme odbili, zapríčiniac nepriateľovi veľké ztraty*.

Pluky 4. jazdeckej divisie, práve tak, ako v predošlých bitkách čaty 1. landšturmovej pešej brigády, príkladne bojovaly a **krvave odbily opakované, príliš silné nepriateľské napredovania**.

Od Užockého priesmyku na sever ruské nočné útoky **v najúčinnivejšej palbe našich posícii sa ztroskotaly**.

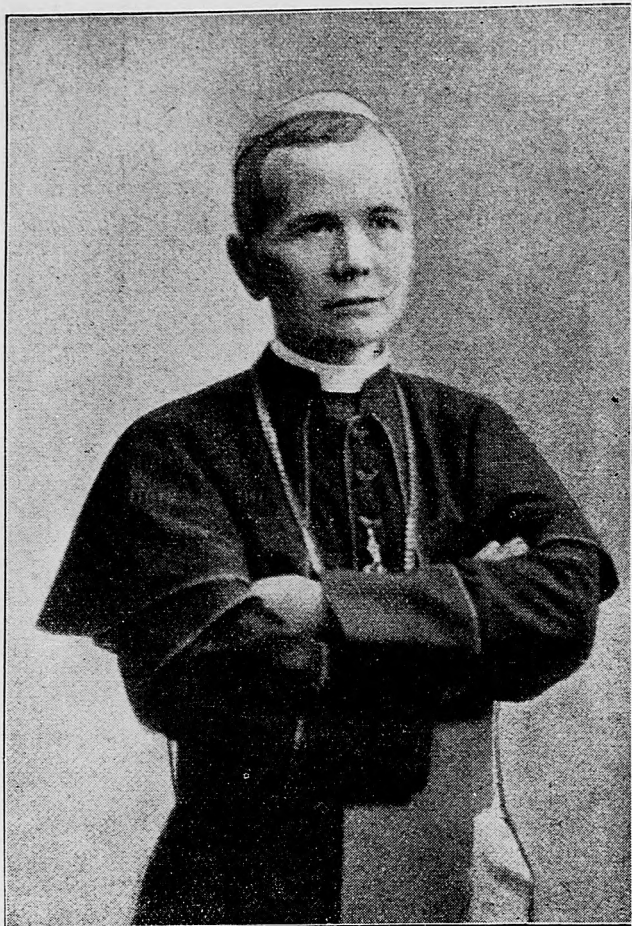
Na fronte v juhovýchodnej Haliči bol kanónový boj. Ruské sily, ktoré od Zalescyku na východ postúpily cez Dnjester, *po prudkých bojoch zahnali sme cez rieku*.

V Ruskom Poľsku a v západnej Haliči miestami bol kanónový boj. V Poľsku pri Lošíšine *nočný útok Rusov sa úplne zmazil*.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Zvláštna úcta posádke Przemyslu.

Miláno, 30. marca. Dopisovateľ časopisu «Corriere della Sera» telegrafuje, že ruský generalissimus vydal rozkaz, aby zajatej posádke Przemyslu preukuzovali zvláštnu úctu. Dôstojníkov nech nezavezú na východné kraje, lež nech ich umiestnia v prostrednom Rusku, ďalej nech im poskytnú dosiaľ nedané výhody. Časopis ztratu Rusov počas dvoch dobíjaní pevnosti šacuje na 130.000 hláv.

Dr. August Fischer-Colbrie, osvietený pán biskup košický.

Bitka v Karpátoch.

Úradná zpráva vydaná 30. marca.

Na karpátskom fronte. včera na území od Lupkova na juh a na východ vyvinuly sa zas prudké boje. Veľké ruské sily znova útočili. Bitka trvala do nočných hodín. **Nepriateľovi zapríčinili sme veľkú ztratu a všade sme ho odbili.**

Medzi Lupkovským sedlom a Užockým priesmykom bol tiež húževnatý boj.

Zistili sme, že v útokoch, svedených od Dvornika na juh, súčasťnily sa aj čaty jednej takej divízie, ktorá patrila ku ruským silám, ktoré posledne stály pod Przemyslom.

V juhovýchodnej Haliči pozdĺž Dunajca a v Ruskom Poľsku polozenie sa nezmenilo.

Podmaršall Höfer,
námestník šéfa generálneho štábu.

Rumunská mienka o činnosti rakúsko-uhorskej armády.

Bukareštský časopis «Independance Roumaine» o položení píše nasledovne: Rakúsko-uhorskej armáde ušla sa neodškriepiteľne tá nevďačná úloha, aby prestala tie najhroznejšie útoky nepriateľa, bo Rusi od prvého dňa vojny svoje početné a silné čaty hodili na Halič, pretože zaujatie Haliče bolo ich hlavným cieľom. *Bez podpory rakúsko-uhorskej armády, ktorá od siedmich*

mesiacov bojuje v Haliči proti veľkej presile, Nemci v Poľsku by sa neboli vedeli udržať.

Zdar našich čiat v Bukovine.

Bukarešť, 31. marca. Časopisu «Universul» oznamujú z Burdujeni: Do pohraničnej obce Ickani prišiel telegram, ktorý oznamuje, že rakúsko-uhorské čaty začaly prudko útočiť na Rusov. Rakúsko-uhorským čatám podarilo sa prejsť cez riekou Pruth, odkiaľ Rusov odohnaly a ruský front odtiskly až po Bessarábiu. Rakúsko-uhorské čaty potom zaujaly ruské obce: Novosielica, Paluščak a Hotni. *Do zajatia padlo asi 1200 Rusov.*

Veľké ztraty Rusov.

Berlínsky «Nationalzeitung» oznamuje z ruskej hranice:

Boje svedené v posledných dvoch mesiacoch, ruskej armáde zapríčinily obrovské ztraty. Novšie aj ruská gárda utrpela v dôstojníkoch ťažkú ztratu. V Karpátoch v pominulých bojoch padlo mimoriadne mnoho ruských dôstojníkov, Rusi podobne aj v Poľsku utratili mnoho dôstojníkov.

V karpatských bojoch zajali sme 40.000 ruských vojakov.

Úradná zpráva vydaná 31. marca.

Na bojovnej čiare východných Beskydov deň pokojnejšie uplynul.

V odsekoch susedných na východ boj ďalej trvá. Na výšinách severne od Cisny a severojužne od Kalnice *odrazili sme aj v noci opakované viaceré útoky nepriateľa.* Severne od Užockého priesmyku, za ťažkých ztrát nepriateľa, podobne ztroskotaly sa nočné útoky Rusov. *Zajali sme znovu 1900 ruských vojakov.*

Na ostatných odsekoch bojišťa nebolo zvláštnejšej udalosti. Viedly sa len delostrelecké boje.

Od 1. marca súhrnom zajali sme 183 dôstojníkov.

Boje v Karpátoch.

Z novinárskeho válečného stánu 31. marca oznamujú:

V lesných Karpátoch medzi Lupkovom a Užokom bez prestania, takmer vo dne v noci sa bojuje. Rusi dostali posilu a útočia veľmi prudko. No predsa sa im nepodarilo odtisnúť naše čaty. Na ostatných častiach frontu, teda od menovaných priesmykov na východ a na západ, panuje pomerne tichosť. Na iných miestach, odhliadnuc od menších bojov na hranici Bukoviny a Bessarabie, významnejšej udalosti sa nestalo.

V Karpátoch počasie sa znovu sozímilo. Na viac miestach padal sňah a boly prudké boje.

**Krestania katolíci, organizujte Kato-
licku Ludovú Jednotu!**

Nemecko-ruská vojna.

Ruské mienky o bojoch v severnom Poľsku.

Petrohradské dopisy anglických časopisov a ruské zprávy prinášajú novšie podrobnosti o bitkách, ktoré sa v severnom Poľsku už od viac dní vedú medzi vojami Hindenburga a medzi ruskými čatami. «Daily Telegraph»-u píšu, že boje v severnom Poľsku stávajú sa vždy významnejšími. Strediskom boja je štvorhran, ktorý sa rozprestiera medzi Chorsole, Mysiniem, Ostrolenkou a Prasnyšom a kde veľký boj vedie sa bezpochybné o okolie Nareva. Dľa anglických časopisov toto územie je veľmi súce ku prevedeniu väčších strategických plánov a tak sa zdá, toto rozhodlo, že Hindenburg sem preložil centrum svojich operácií. Vždy zrejmejším sa stáva, že Hindenburg na tejto časti sa chce prefať cez ruské voje, aby od severa prišiel ku Varšave a odfal ju od ruského centra.

Posledné ruské zprávy predpokladanie anglických časopisov potvrdzujú. Hovoria, že bitka vždy s väčšou prudkosťou vedie sa na okolí Narev—Oržyc. Ruské zprávy prirodzene tvrdia, že Rusi odbíjajú útoky Nemcov, zo správ anglických časopisov však vysvitá, že Rusi len s najväčšími ťažkosťami sa vedia udržať.

Odrazené ruské útoky.

Hlavný válečný stán nemecký 27. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Rusov, ktorí cieľom zbíjania práve tak, ako proti Memelu, z Tauroggena pohli sa proti Tilsitu, pri Langsargene za ich veľmi ťažkých ztrát sme porazili a cez Jeziorupu zahnali za odsek Jury.

Medzi augustovskou horou a Vislou rozličné napredovania Rusov sme odbili. Na jednotlivých miestach bitka ešte stojí.

Nemecký hlavný válečný stán 28. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

V augustovskej hore napredovania Rusov sme odrazili.

Medzi Pissekom a Omulevom bolo viac ruských útokov, ktoré sa v našej palbe všetky ztroskotaly.

Pri Vachu zajali sme 900 Rusov.

Nemci útokom zaujali Tauroggen.

Hlavný válečný stán nemecký dňa 29. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Tauroggen naše čaty útokom zaujaly. Zajali sme 300 Rusov.

Pozdĺž železnice Wirbolec—Kovno pri Piliški jeden útok Rusov za ich najťažších ztrát sa ztroskotal.

Na okolí Krasnopola zajali sme vyše tisíc Rusov, medzi nimi jednu švadronu gardových ulánov s koňmi a ukoristili sme päť strojových pušiek.

Od Ciehanova na severozápad jeden útok Rusov sme odbili.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Krešťana!»

Nemci pri Krasnopoli ťažko porazili Rusov.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Rusom 30. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

V boji o Tauroggen, ktorého výsledkom bolo zajatie obce, dľa zpráv tam meškajúceho pruského princa Joachima, východno-pruskí landšturmisti sa skvele bili a zajali 1000 Rusov.

Pri Krasnopoli Rusi utrpeli ťažké ztraty. (Mali asi 2000 mrtvých.) V bitke, ktorá sa tam vedie, naša korisť do večera večera čini'a 3000 zajatcov, 7 strojových pušiek, jeden kanón a viac vozov na municiu.

Pozdĺž Skvy pri Klinki z príležitosti jedného zma- reného ruského útoku zajali sme dvoch ruských dôstojníkov a 600 chlapov.

Na okolí Olšiny (na ľavom brehu Omuleva) dva nočné útoky Rusov sme odrazili.

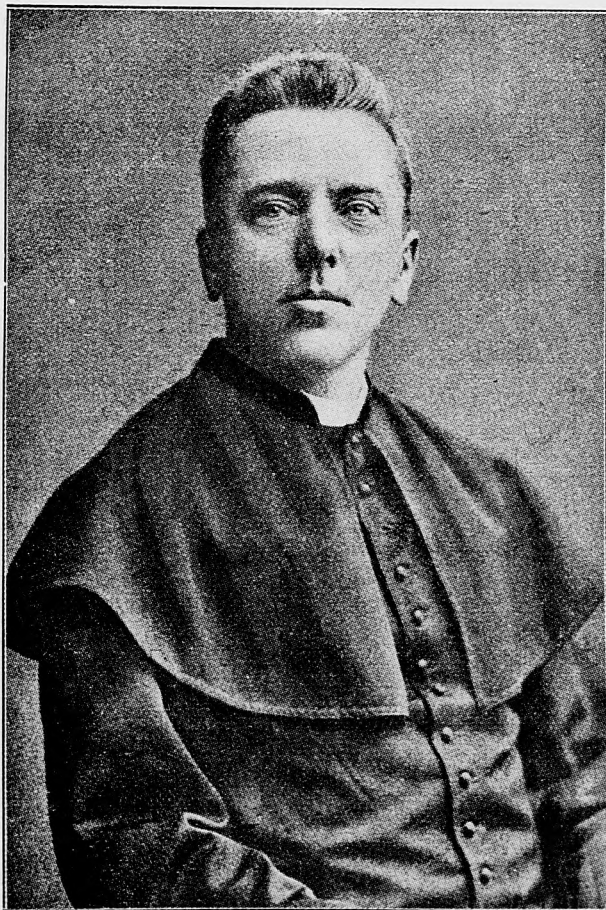
Pokus Rusov, aby prešli cez dolnú Bzuru, sme zmarili.

Úspechy nemeckých čiat.

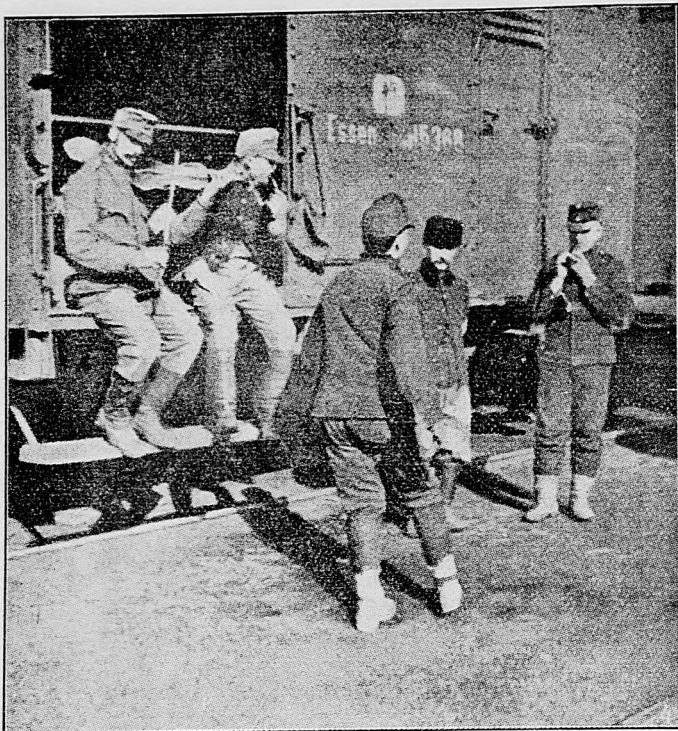
Hlavný válečný stán nemecký 31. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Pruské pohraničné územie ležiace od Memela na sever sme očistili od Rusov.

Pri Tauroggene porazený nepriateľ cúvnul ku Skandwilie.

Dr. Rudolf Hittmair pri návšteve ranených vojakov dostal týfus a umrel.

Ako sa zabávajú naši vojaci.

V posledné dni ruskú válečnú silu, ktorá postúpila proti našim posíciám od Augustovskej hory na sever, naše krátke napredovanie *odohnalo* na lesnaté okolie Sany a na územie tamojších jazier.

Počet našich válečných zajatcov, pochádzajúci z bojov svedených pri Krasnopolí a od neho na severovýchod, *zvýšil sa o 500 hláv*. Pri Kliniki pozdĺž Skvy zajali sme ďalších 220 Rusov.

Nemci v mesiaci marci zajali 55.000 ruských vojakov.

Dňa 31. marca hlavný válečný stán nemecký zas vydal nasledovnú úradnú zprávu:

V Augustovo—Suvalskom okolí polohenie sa *nezmenilo*.

Pokusy Rusov priechodu cez Ravku, podujaté východne od Skierniewice sa *zmarily*.

Pri Opočne odrazili sme útoky Rusov.

Nemecké východné čaty v mesiaci marci súhrnom zajaly 55.800 ruských vojakov, ukoristily 9 kanónov a 61 strojových pušiek.

Vojna Nemcov proti Francúzom a Angličanom.

Zdary Nemcov proti Francúzom.

Hlavný válečný stán nemecký o udalostiach bojišťa proti Francúzom 27. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Vo Vogézoch Francúzi včera večer zaujali dva štíty Hartmannsweilera. *Kraj štítu držia naše čaty.*

Francúzski letúni na Bapaume a Strassburg (v Elsassku) hodili bomby bez toho, že by boli zapríčinili

vojenskú škodu. V Bapaume jedon Francúz zomrel a dvaja boli ťažko ranení.

Od Arrasu na severozápad jedného nepriateľského etúna prinútili sme sletieť a na Calais hodili sme niekoľko bomb.

O ďalších udalostiach na bojišti proti Francúzom hlavný válečný stán nemecký 28. marca vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Verduna na juhovýchod útoky Francúzov na víškoch pri Maase na okolí Combressu a na rovine Woevre pri Marceville po húževnatých bojoch *boly rozhodnuté v náš prospech.*

Vo Vogézoch na Hartmannsweilerskopfe *boly ien delostrelecké boje.*

Francúzsky časopis o nezdare francúzsko-anglickej offensivy.

Berlinské noviny «Deutsche Tageszeitung» oznamujú: Francúzsky vojenský časopis «Guerre Mondiale» zaoberá sa s tou otázkou, že útočenie Francúzov prečo prišlo na mŕtvý bod a že čo je príčinou toho, že nemecký front vo Francúzsku a v Belgicku nevedia zmeniť. Príčinou tohto, dľa francúzskeho časopisu, treba hľadať v tom, že Kitchener ešte vždy neposlal novú armádu do Francúzska. Časopis zo spoľahlivého prameňa konštatuje, že vo Francúzsku je dovedna len štvrtmilionu anglických vojakov a Kitchener, tak sa zdá, hlavné sily doma chce podržať. Ku tomuto prídete ešte dobíjanie Dardanell, čo silu spojencov tiež oslabuje. Onedlho novší pluk vyložia na lode, aby posilnili proti Dardanellám operujúcu válečnú silu. Hlavným činiteľom v týchto operáciach bude pravdepodobne Francúzsko, bo Anglicko svoje indické a austrálske vojsko potrebuje na obranu Egypta.

Zdarný boj Nemcov v Argonnách.

Hlavný válečný stán nemecký 29. marca o udalostiach bojišťa proti Francúzom vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Deň na celom západnom fronte dost pokojne uplynul. Len v Argonnskej hore a v Lotaringii bol menší, *pre nás zdarný boj.*

Generála Klucka z príležitosti prehliadnutia predných posícií jeho armády výstrel zo šrapnela ľahšie ranil. Jeho stav je uspokojujúci.

Pri Neuwe-Chapelle padlo tisíc anglických dôstojníkov.

Anglické ministerstvo vojny teraz vydalo 8. soznam ztrát dôstojníkov, ktorý sdeľuje, že ztrata anglickej armády v dôstojníkoch, v bojoch svedených pri Neuwe-Chapelle prevyšuje tisíc hláv. «Daily News» na základe úradných výpočtov sdeľuje, že obecných vojakov v týchto bojoch padlo o mnoho menej, než v iných bitkách.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

Úspechy Nemcov.

Genf, 30. marca. Najdôležitejšie body mesta Arras Nemci v nedeľu v noci účinnivo bombardovali, čo dokazuje, že na tom okolí držia v rukách nielen všetky dôležité oporné body, lež že získali aj nové oporné body. V Argonnskej hore postupovanie Nemcov v posledné dni natrafilo na nepatrný odpor. Škoda, ktorú nemecké lietadlá od Thanna na západ, ako i v Calaisi a v Dünkirchene zapríčinili, je o veľa značnejšia, než Francúzi úradne uznávajú.

Na západnom bojišti bojuje päť millionov ľudí.

Hága, 31. marca. Vojský zpravodajca «Nieuve Courant»-a z anglicko-francúzskeho hlavného válečného stánu oznamuje svojmu časopisu: Na francúzskom hlavnom válečnom s'áne mi sdělili, že Nemci nateraz na západnom fronte majú 2.305.000 hláv počítajúcu armádu a za frontom ešte polmilliona ružov čo rezervu, armáda spojencov ale i s rezervou počítuje 1,700.000 hláv. Na západnom bojišti teda bojuje päť millionov mužov.

Odrazené francúzske útoky.

Hlavný válečný stán nemecký 31. marca o udalostach bojišta proti Francúzom vydal nasledovnú úradnú zprávu:

Od Pont á Moussona na západ Francúzi pri Regnieuille a od tohto na východ, ako aj v Bois de Prétre útočili, ale za ťažkých ich ztrát sme ich odbili. Len na jednom mieste, od Bois de Prétre na západ trvá bitka.

Včera nepriateľskí letúni hodili bomby na belgické obce Brügge, Ghistelles a Courtrai avšak bez toho, že by boli zapríčinili vojenskú škodu. V Courtrai jedna bomba v blízkosti jednej nemocnice zabila jedného Belgičana a jedného ranila.

Veľká bitka okolo Ostende.

Londýnsky «Daily Mail» od svojho vojenského zpravodajcu zo severo-belgického bojišta 25. marca dostal nasledovnú zprávu: Od Ostende na juh započala sa strašná kanonáda a ešte aj teraz veľkou prudkosťou trvá. Nemci zostavili mnoho kanónov veľkého kaliberu. Celý roj lietadiel krúži nad územím operácií. Bitka nabudla veľkých rozmerov a zúri podlž celého Ysera. Bitka je mimoriadne prudká. Útok prišiel nečakane, lebo správa anglicko-francúzsko-belgickej armády z príznakov uzatvárala na to, že Nemci len počiatkom budúceho týždňa začnú útočiť.

Nezdarné verbovanie v Anglicku.

Dľa zprávy londýnskeho «Times»-u verbovanie v Anglicku v poslednom čase malo plačlivý výsledok. S takouto armádou Nemcov nemožno vyhnat z Francúzska a Belgicka. Vláda musela by sa teraz už ku skutkom odhodlať, lebo jej večné vyzvania už i v cudzozemsku len veselost' budia. Porobené poriadky nič

nestoja, tak ani nátlak na železničiarov. Z týchto sotva vystane millionová armáda Kitchenera.

Vojna Turecka proti Rusom, Francúzom a Angličanom.

Marné útoky na Dardanelly.

Carhrad, 28. marca. Odkedy sa boje v Dardanellách pre nepriateľa s takou ťažkou ztrátou skončili, spojenci do piatku nezačali novšie válečné operácie proti Dardanellám, alebo proti inému tureckému územiu na brehu Egejského mora.

V sobotu večer po zapadnutí mesiaca nepriateľské torpedové korvetty a míny hľadajúce lode, chcely vniknúť do Dardanell, ale kanonová palba tureckých batterií ich naskutku odohnala.

Zprávy anglickej tlače, ktoré hovoria o bojoch spojencov svedených v Dardanellách alebo v zálive Saros, o tam docielených zdaroch a o vyložení čiat na breh, sú bezzákladné vymysleniny.

Trojdnňový víchor.

Londýnsky «Times» oznamuje z Tenedosa, že v operáciach proti Dardanellám pre stály víchor od 24. do 26. marca nebolo možno pokračovať.

Z bukovinského bojišta: Ruskí zajatci.

Zdary Turkov pri Suezskom priplave.

Z tureckého hlavného stánu válečného oznamujú: Jedna časť tureckých proti Suezskému priplavu operujúcich čiat na okolí priplavu oproti stanici Madame natrafila na malú anglickú čatu a zničala ju. Turecká čata potom zdarne začala páliť na dve anglické dopravné lode, ktoré viezly vojsko. Druhá turecka čata so zdarom páčila na jednu anglickú dopravnú loď medzi Salufom a Adšigöloom.

Jedna časť tureckých čiat spolu s domorodnými bojovnými kmenami od Suaibie (od Bassory na juho-

Boje pozdlž Suezského priplavu.

Athény, 30. marca. Dľa z Kaira prišlej, na základe úradných naglických dát zhotovenej zprávy boje pozdlž Suezského priplavu začaly sa 22. marca vo včasných ranných hodinách pri El Kubire, opevnenej anglickej strážnici oproti Suez. Jednej tureckej čate podarilo sa prekvapujúcim spôsobom postúpiť až po El Kubir. Vyvinula sa dlhšia bitka, o priebehu ktorej anglická zpráva len toľko sdeľuje, že turecké čaty na osem míľ od priplavu na východ rozložily sa táborom a tam sa rýchle zašiancovaly.

Z poľského bojišta: Táborského mažiara pripravenie k výstrelu.

západ) nanáhle napadla nepriateľa a zaujala výšiny, ktoré nepriateľ držal obsadené. Nepriateľa, ktorý mal 300 ranených a mrtvých, Turci zahnali späť po Suaibiu. Turci ukoristili mnoho pušiek a munície. Z Turkov padlo len 8 chlapov a 32 bolo ranené.

Piata turecká armáda.

Carihrad, 30. marca. Cisárske nariadenie nakladá, aby z tureckých válečných síl, koncentrovaných pri Dardanellách a na ich okolí utvorili jednu a síce piatu armádu. Veliteľom novej armady bude bývalý hlavný veliteľ 1. armady Liman von Sanders.

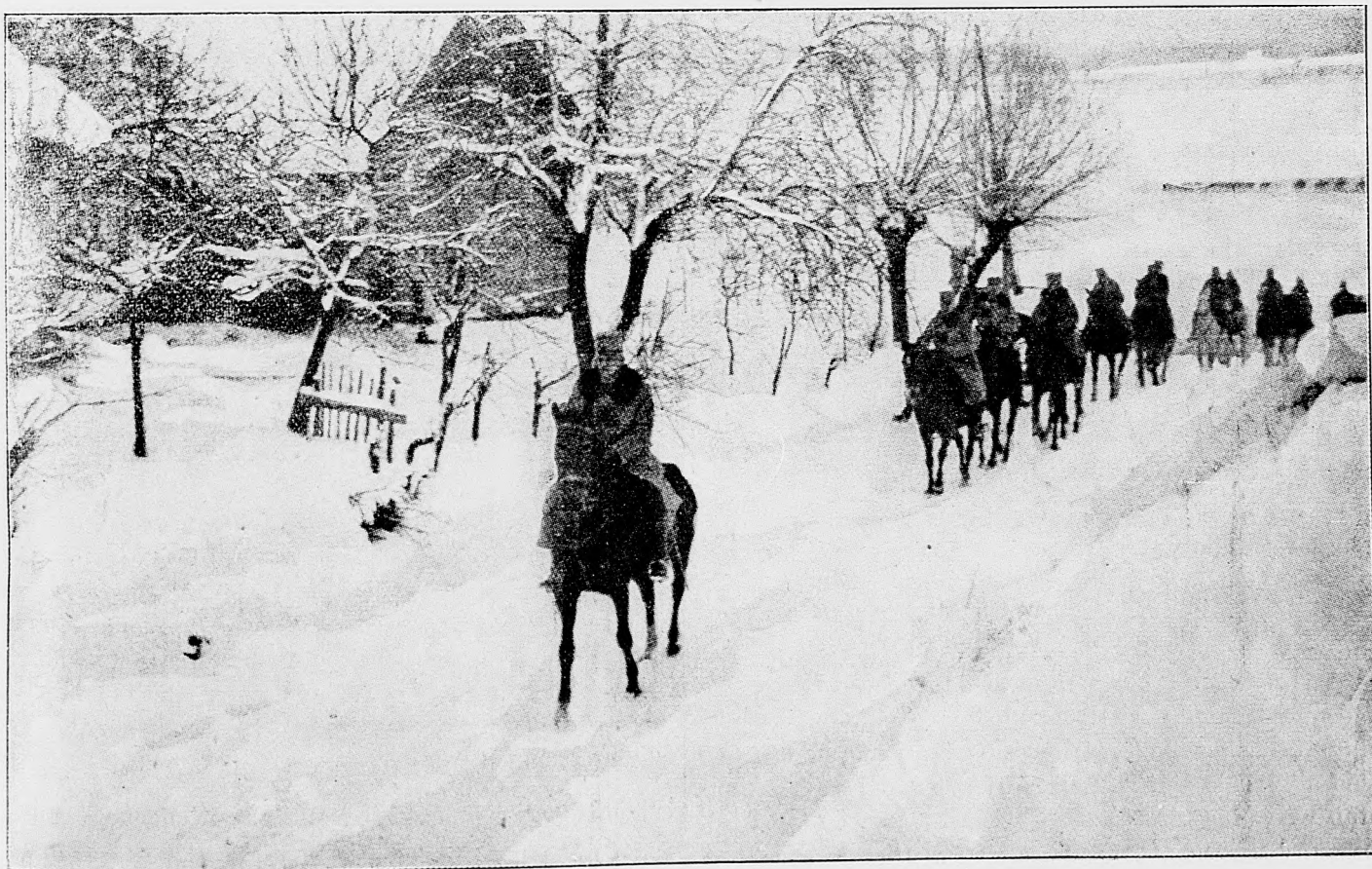
Úspechy Turkov na Kaukaze.

Carihrad, 30. marca. Dľa spoľahlivých zprávy, ktoré prišli z kaukazského frontu, v sobotu kozáci a ruskí pešiaci od rieky Arak na juh napadli turecké čaty, ale utrpeli ťažké ztráty a cúvli. Turecké čaty aj pri Artvine odrazily ruské útoky. Od Olti na sever jeden útok Rusov Turci pristavili. Rusi na okolí Choi shromažďujú svoju hlavnú silu.

Sebapovedomý kresťan-katolík číta a predpláca len v katolíckom duchu písané noviny!

Päť arcikniežat na bojišti. 1. Arciknieža Jozef Ferdinand. 2. Arciknieža Fridrich. 3. Arciknieža Karol Albrecht. 4. Arciknieža Heinrich. 5. Následník trónu.

Z karpátskeho bojišta: Generál s jeho štábom.

Vojna na mori.

Nemecko blokádu rozprestre aj na Východné more.

Dľa stockholmskej zprávy na Východnom mori zas sa zjavily nemecké válečné lode. Domnievajú sa, že toto zjavenie sa nemeckých válečných lodí znamená novšiu dobu morskvej vojny, ktorá teraz rozprestrená bude i na Východné more. Finnská parolod «Vellanos», ktorej príchod už v sobotu čakali, ešte neprišla.

Z Kopenhágy oznamujú, že nemecké válečné lode, tak sa zdá, porobily nové poriadky proti finnskej obchodnej plavbe. Jedon švédsky námornický kapitán od ostrovov Oeland a Gottland videl udajne celú nemeckú flottu, pred Stara Karlsoe ale šesť válečných lodí, ktoré plávaly na sever.

Angličania zastavili blokádu nemeckých prístavov.

Z Berlína oznamujú: Následkom pokračovania nemeckých podmorských lodí, anglické válečné lode vzdaly sa blokírovania nemeckých prístavov.

Nemci zase potopili dve anglické lode.

Londýn, 30. marca. Parolod «Falaba» vo výške Milfordu trafil výstrel z torpeda a potopil ju. Na lodi bolo 260 ľudí, z ktorých 137 zachránili.

Londýn, 30. marca. Dľa zpráv časopisov parolod «Agila», ktorá plávala z Liverpoolu, pri pobreží Pembroke-shire jedna nemecká podmorská loď potopila. Dvadsať matrózov lode v pondelok vo Fishguarde vsadla na breh.

Zmiznuté anglické obchodné lode.

Kopenhága, 30. marca. Časopisy sdeľujú, že minulý týždeň zmizlo štyriadvadsať anglických obchodných parolodí, ktorých prevažnú časť pravdepodobne trafily torpedá nemeckých podmorských lodí.

Anglicko proti nestranným štátom.

Parížske vydanie «Newyork Herald»-u oznamuje z Londýna: Na protest, ktorý neutrálne štáty oznámily pre blokádu Anglicka, namerenú proti Nemecku a Rakúsko-Uhorsku, 25. marca londýnskym vyslancom neutrálnych štátov odovzdali odmietavé uzavretie anglickej vlády.

Ochranná smluva medzi Hollandskom a Amerikou.

«Kölnische Zeitung» oznamuje z Kopenhágy: Hollandsko a Spojené Štáty severo-americké na vzájomnú obranu svojich kolónií uzavrely ochranný sväz.

Činnosť nemeckých podmorských lodí.

O potopení anglickej parolode «Falaba» Reuterova agencia oznamuje: Dňa 28. marca popoludní pri parníku neočakávané vynorila sa z mora jedna podmorská loď a vyzvala parník, aby postál. Prv, než by bol kapitán vyzvaniu zadosť urobil, výstrel z torpeda loď trafil okolo strojárne. Ochranné člny spustili, mužstvo vy-

sadlo na ne, ale tri ochranné člny sa prevrhly a v nich sediaci popadali do vody. Rybárska parolod «Quen Mary» ešte zavčasu prišla, aby 137 osôb zachránila. Medzi utopenými bol kapitán, jeden poručík a jeden kaprál lode. Loď bola dopravnou loďou a plávala do západnej Afriky.

Anglická admirálita sdeľuje, že od 17. do 24. marca potopili tri britské lode. Štvrtú loď trafilo torpeda, ale lodi sa podarilo prísť do prístavu. O potopení lode «Aquila» anglická admirálita sdeľuje, že loď plávala z Liverpoola do Lissabona a na okolí Pembroke ju trafilo torpeda. 23 matrózov a traja cestovatelia zmizli. Kapitán s 19 matrozmi vo Fishguarde vysadol na breh.

Napadnutá anglická válečná loď.

Turecký hlavný válečný stán oznamuje: Jedon náš hydroplan v pondelok bombami napadol jednu anglickú válečnú loď, ktorá križovala mimo Dardanell.

Francúzska obrnená loď «Gaulois» utonula.

Turacká telegrafická kancelária z úradného prameňa dozvedá sa, že francúzska obrnená loď «Gaulois», ktorá 18. marca bola ťažko porúchaná, konečne utonula.

Potopená anglická parolod.

Reuterova agencia oznamuje: Anglickú parolod «Flameniam», ktorá z Glasgowa išla do Kapu, v utorok na päťdesiat míľ od ostrovov Scilly potopili. Z 31 hláv pozostávajúce mužstvo dánska parolod «Finlandia» vzala na palubu a v Holyheade vyložila na breh.

Zdar nemeckých podmorských lodí budí v Anglicku obavy.

Berlin, 1. apríla. «Tägliche Rundschau» oznamuje z Hágy: Anglické časopisy jednomyselne píšú, že od konca minulého týždňa vo vojne podmorských lodí nastal obrat. Je zrejme, že účinkujú väčšie, rýchlejšie a lepšie vystrojené podmorské lode.

«Morning Post» poukazuje na príznaky živšej činnosti nemeckých podmorských lodí aj to prizvukuje, že aj výkonná schopnosť a útočiace prostriedky nemeckých podmorských lodí staly sa silnejšími. Vysvitá to z toho, že pri potopení parolodí «Vosges» a «Falaba» nemecké podmorské lode upotreбили aj šrapnely. Všetko toto znamená, že nebezpečie stalo sa väčším. Dosiť nemecké podmorské lode také parníky, ktoré šly od nich vo väčšej diaľke, nevedely prenasledovať. Teraz už ale i z diaľky tritisíc metrov s výhľadom na zdar môžu vystreliť torpeda. Nová nemecká podmorská loď pláva na hladine vody patrne rýchlosťou 20 uzlov, tak že aj s najväčšími po oceáne plávajúcimi loďami môže sa pustiť do boja. Málo spôsobu vidíme ku obrane—hovorí «Morning Post». Jediným spôsobom ochrany je, aby anglické torpedové lode lepšie vykonávaly výskumnú službu.

Väčšia nemecká morská sila na Východnom mori.

Dľa zprávy londýnskeho «Daily Mail»-u v námor-

niekych kruhoch veľké ustrnutie budí okolnosť, že na Východnom mori náhle zjavila sa väčšia nemecká morská válečná sila. Početné anglické lode po roznesení sa chýru naskutku vplávaly do najbližších prístavov. Dľa novších správ viac nemeckých lodí sa zjavilo na Východnom mori.

Čínsko-japonský konflikt.

Dľa petrohradských správ kopenhágskeho časopisu japonský minister vojny vyhlásil, že dosiaľ dovedna 250.000 japonských vojakov vyviezli na breh Číny.

Protijaponský pohyb v Číne.

Londýnsky «Daily Chronicle» oznamuje z Hongkongu: V celej južnej Číne badať vrenie proti Japonsku, ktorého tovar bojkottujú, z jeho lodí ale v čínskych prístavoch neskladajú náklad. Obyvateľstvo sa aj proti Angličanom veľmi nepriateľsky chová, lebo je toho nahladu, že Anglicko podporuje požiadavky Japonska alebo ich aspoň schvaľuje. Do Hongkongu prišli štyri anglické križiaky, aby odplávaly na vody Prostrednej Číny. Aj francúzske válečné lode majú ta prísť. Japonskí osadníci ustavične sa vystahujú z Číny.

Čína mobilisuje.

Dľa parížskeho vydania «Newyork Herald»-u predsedá čínskej republiky Juanšikkaj na základe uzavretia gubernátorov provincií nariadil mobilisovanie 130.000 hláv počítajúceho čínskeho vojska.

Neutrálnosť Bulharska.

Sofia, 30. marca. Sessiu sobranja (snemu) včera zakľúčili. Pred prečítaním kráľovského reškrriptu sessiu zakľučujúceho ministerpredseda Radoslavov vyhlásil, že váhu kladie na to, aby dôrazne zopakoval svoje dávnejšie osvedčenia, že bulharská vláda dosiaľ preukazovala najprišnejšiu neutralitu, a aj v budúcnosti ju zachová. Vláda nepopustí žiadnemu tlaku, žiaden sľub ju nezvedie, lebo nahladom vlády je, že reálne záujmy Bulharska sú prednejšie, než všetky sentimentálne záujmy. Bulharský ľud môže dôverovať vo svojej vláde, ktorej politika bude krajine len na ošoh. Bulharsko voči nikomu nie je zaviazané. Bulharská vláda musí sa chrániť každého väbenia, nech príde z ktorejkoľvek strany. Keby záujmy Bulharska dakto urazil, vláda jednomyselne s celým národom vynesie potrebné uzaveretia. Odmietnuc plán socialistov poťahujúci sa na založenie balkánskej federácie, Radoslavov riekol, že federácia je nemožná, lebo ťažko je vyrovnáť záujmy balkánskych národov, ktoré číhajú na Bulharsko, aby mu vytrhly z úst aj posledný kúsok.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

Tirpitz a Hindenburg o vojne.

«Vossische Zeitung» oznamuje z Amsterdamu: Bývalý americký senátor Beveridge shováral sa s nemeckým admirálom Tirpitzom, ktorému medzi iným povedal, že Amerikáni sa domnievajú, že Nemci túžia po svetovom panstve. Admirál Tirpitz odpovedal:

— Ale, ako by sme to mohli docieľiť? Snáď násilím? Nie sme blázni. Nemci podmanili anglické tržišťia, lebo Angličania športom, prepychom a sviatočnými dňami trávili svoj čas. Anglicko dvojakým spôsobom by mohlo podržať svoje tržišťia: alebo prácou a takým spôsobom života, aký my vedíme, alebo naším zničením. Anglicko volilo si túto poslednú cestu, ale my zvíťazíme.

Admirál potom riekol, že obdivuje nesmiernu nadanosť Anglicka vo vymýšľaní luhanín a dodal:

— Je zvláštne, že Amerikáni, tento najmúdrejší ľud na svete, vedia uveriť tvrdenia Anglicka, že Nemecko len to robí, čo je sprosté a zlé, ale nikdy nerobí to, čo je múdre a dobré.

Potom Tirpitz obvinil Amerikánov, že dovážajú zbraň a povedal, že Nemecko má všetko, čo potrebuje, ale by už bolo po vojne, keby Amerika bola zakázala vývoz zbrane.

Beveridge shováral sa aj s maršallom Hindenburgom, ktorý povedal, že Anglicko by bolo mohlo prekaziť vojnu. Rusko by nebolo začalo vojnu, keby Anglicko bolo povedalo «nie». Ale Anglicko chcelo vojnu. Anglicko sa nazdávalo, že pomocou Ruska a Francúzska môže zničiť Nemecko.

— My — povedal maršall — s Ruskom môžeme sa snažiť, Francúzsko milujeme, Anglicko nenávidíme.

— Hovorila — riekol Beveridge — že v Nemecku je vojenská strana, ktorá vojnu vyvolala.

— Všetko toto je hlúposť — odvetil Hindenburg — práve taká hlúposť, ako to tvrdenie, že je za vojnu zodpovedný cisár. My prirodzene zvíťazíme. V tomto nepochybujeme! Vy snáď pochybujete v tom?

Štátna podpora a práca.

Už dávnejšie počť ponosy, že na jednotlivých vidiekoch nechcú stať do roboty ti, ktorým starostlivosť štátu poskytla vojenskú podporu. V terajších mimoriadnych časoch, keď je potrebná každá robotná ruka, vážnou úlohou, ba povinnosťou štátu je, aby z podpory žijúcich a práci vyhybujúcich zahálačov upravili ta, kde následkom povolania chlapov ku vojsku ukazuje sa nedostatok pracovných rúk. Jarné poľné práce sa teraz začínajú a keď budú úplne a zdarne skončené, to bude len zvyšovať našu bojasechopnosť. Všetci tedy, ktorí svoj život nestavajú na kocku na bojišti, musia svoj podiel vziať z práce, lebo je to záujmom aj tých, ktorí dostávajú vojenskú podporu. Vláda je totižto odhodlaná, že tým, ktorí sú práce-

schopni a za zodpovednú plácu nechcú stať do roboty, štátnu podporu ďalej nebude dávať.

V tomto ohľade už aj vydané je sodpovedné nariadenie stoliciam. Odvolávajú sa na ponosy, ktoré sa ozývajú na jednotlivých stranách, že mnohí práce schopní ľudia nechcú stať do práce len preto, že z vojenskej podpory môžu pokojne vyžiť aj bez roboty, nariadenie prizvukuje, že v takýchto pádoch vrchnosť v smysle zákona mohla by podporu zastaviť. A mohla by to urobiť všetkým tým, o ktorých ustáli sa úradne, že keď vstúpia do zodpovednej práce, môžu si výživu zabezpečiť a tak na podporu nárokov mať nemôžu. V smysle zákona tedy so započatím sa poľných prác všetkým práce schopným členom rodín do zbrane povolaných vrchnosť by mohla podporu odopreť.

Voči tomuto ale vláda preniknutá citom dobroprajnosti uzavrela, že tých, ktorí si stanú do poľnej práce, treba odmeniť a tak tým, ktorí pôjdu robiť, neberúc do ohľadu, že z tohto svojho zárobku budú môcť vyžiť, aj ďalej bude vydávať štátnu podporu. Podporu tedy odopru len zaháľačom.

Z tohto tedy vyplýva, že každý ku poľnej práci súci jednotlivec, ktorý nepoužije príležitosť ku práci a ani keď ho volajú nevstúpi do práce, ten ztratí všetky nároky na podporu. Oproti tomu ale tí, ktorí vstúpia do poľnej práce a takto už či čiastočne alebo celky budú si vstave zarobiť výživu, aj ďalej budú požívať podporu, lebo veď není cieľom zákona, aby tí, ktorí chcú pracovať a pracujú, prišli do horšieho polohenia, lež aby boli zbavení podpory lenoši, darebáci, zaháľači, rozširujúci nechuť ku práci.

Takéto pokračovanie vyžadujú aj hospodárske záujmy krajiny, ktoré obzvlášť v terajších mimoriadnych pomeroch nakladajú, aby doma pozostali s napruženými silami pracovali nielen za seba, ale aj za tých, ktorí na bojištách krv vylievajú. V takýchto pomeroch dvojnásobným hriechom by bolo podporovať zaháľačov, ktorých ani zdravie, ani rodinné pomery nehavia v prijatí zodpovednej práce a ktorých pracovná sila je teraz väčšmi potrebná než dosiaľ kedykoľvek.

Toto nariadenie na všeobecnú známosť obyvateľstva dané bude obvyklým spôsobom. Vrchnosti ale dostaly rozkaz, aby všetkým tým štátnu podporu požívajúcim, ktorí by pre svoje zdravie a rodinné pomery mohli ísť do práce a o ktorých sa dokáže, že im ponuknutú zodpovednú poľnohospodársku prácu neprijali, vyplácanie štátnej podpory zastavily.

Štátna podpora takto nebude napomáhačom lenivosti, lež odmenou pracovnosti.

Delostrelecký poručík v chrasti.

(Dokončenie.)

Nad ranom, keď sa ešte len začalo brieždiť, odrazu sa ozval telefon batterie. Veliteľ batterie vezme do ruky sluchátko, priloží si ho k uchu a bľadý počúva

hlas svojho poručíka, ktorý mu uctive oznamuje, že prestúpil zákaz a teraz je tam učupený na vopred vyhladnutom strome v chrasti, sotva na stopäťdesiat krokov od Rusov.

Keď totiž nastala noc, poručík čakal, kým chlapi batterie zaspia, potom si obliekol jako sňah biely kepeň a plaziac sa na bruchu zaliezol ku osihotenej chrasti a telefon, ktorý niesol so sebou, pristrojil na jeden strom.

Veliteľ batterie zpočiatku nevedel povedať slova, lebo cítil, že sa jeden z jeho najmilších dôstojníkov zaslúbil so smrťou. Ale k rozmyšľaniu nemal času, lebo poručík toto hovoril po telefone :

— Pán kapitáň, včera sme zle strieľali, trochu blízko. Rusi totiž vyprázdniť svoju prvú linaju a utiahli sa do druhej posície. O dvesto krokov ďalej treba mieriť.

Potom ešte pár ráz sa ozval telefon a poručík presne oznamoval, že kde sú skryté ruské batterie.

Teraz už dľa jeho úpravy nastavili naše kanóny a popoludní bolo možno ustáliť slabnutie nepriateľskej palby. Bolo isté, že sme so pár ruských kanónov prinútili k umlknutiu.

Aj v linajach ruskej pechoty bolo pozorovať veľký nepokoj. Naše kanóny s dokonalou istotou sypaly smrť medzi nich.

Večer veliteľ brigády po telefone vyzval poručíka a prosil ho, aby teraz už opustil nebezpečné strážne miesto a aby sa vrátil pod rúškom nočného šera.

Ale poručík nepopustil.

— Pán kapitáň, ešte mám pol salámy, kým mi bude trvať, dotiaľ tu ostanem.

A tam ostal a ešte celý deň dával smer palbe našich. Darma ho kapitáň prosil, poručík nepopustil. Tam sedel na strome a keď na druhý deň spozoroval, že Rusi jeho chrašť berú pod palbu a údy od zimy a od ustatia začaly mu meraveť, remeňom sa priputnal o jednu haluz a chladnokrvne čakal smrť.

Aj pri batterii spozorovali, že na okolí chrasti v podobe malých obláčkov vybušujú šrapnely a kapitáň teraz už prísny hlasom prosil poručíka, aby sa teraz už vrátil.

— Ešte mám salámu. Ešte ostanem — odpovedal poručík.

Večer toho dňa ozval sa telefon :

— Pán kapitáň, saláma sa mi už minula. Teraz už idem.

Kapitáň, keď počul tieto radostné slova, s obľahčeným srdcom odložil sluchátko a s nádejplnou obavou čakal návrat hrdinského poručíka.

Medzitým poručík večer o desiatej hodine odputnal sa od haluzy a pomaly sklzol sa so stromu. Ruky a nohy mal zmeravené a keď už bol na zemi, musel sa opreť o peň stromu, lebo by ináč bol klesol na sňah.

A toto bolo jeho šťastím.

V tom okamžení totiž asi na tridsať krokov od neho zo sňahu zdvihla sa tmavá postava, postava to ruského špehujúceho dôstojníka.

Poručík vedel, že ho jedine rýchly čin môže za-

chrániť. Ak odíde od stromu, ruský dôstojník ho zazre a on nezachránilne zahynie. Pomaly zdvihol teda revolver a mieril.

Ruský dôstojník na bielom sňahu bol výtečným cieľom, ktorý meravo stojac hľadel tým smerom, kde boli naše posície.

Vystrel zarachotil a ruský dôstojník sa vyvrátil.

Poručík nato — teraz, keď už tu sedí v dekungu, ani sám nevie si predstaviť, že ako, — ale začal utekať. So tridsať ráz spadol, vydriapal sa zo sňahu a znova začal bežať. Za ním rachotily ruské pušky. Ani jedna guľa ho netrafila. Niekoľkými metrami pred našimi posíciami klesol a ostal ležať. Už nevládal ďalej. Naši vojaci išli preňho, drhli ho a napájali horúcim čajom. O štvrt hodiny prišiel k sebe. Smial sa a kapitán ho hladkal, jako malé dieťa zvykli hladkať.

Predpoludním nasledujúceho dňa opäť zaduňaly naše kanóny a na poludnie vybili sme nepriateľa z jeho posícií, ktoré držal za bezpečné a za nezaujateľné.

Skvelý zdar attaku mladému poručíkovi môžeme ďakovať.

Dnes vojenský zásluhný križ s válečnou dekoráciou ozdobuje mu hrdinské prsá a onedlho mimo radu bude povýšený za nadporučíka.

Poklady Číny.

Snaha Japonska, aby Čínu využitkováním terajšieho polozenia celkom do svojej moci dostalo, je len logickým následkom politiky, ktorú «riša vychádzajúceho slanca» (Japonska) už od dávna sleduje proti «nebeskej ríši» (Čína). Odkedy Japonsko porazilo Rusko, vždy väčšmi sa javí túžba po Veľkom Japonsku a vždy väčšmi sa zaostrievajú protivy medzi Japonskom a Čínou, no a Japonsko svoj vplyv v Čína len násilím môže zabezpečiť. Z pera baróna Mackay-ho minule vyšla o Čína kniha, v ktorej posvietuje na nesmiernu zášť, ktorou sa dva národy jeden oproti druhému chovajú a dokazuje, že založenie čínskej republiky vôbec neprialo pokojnému pomeru dvoch národov, ba práve naopak, čínska revolúcia len napomohla krízu, ktorú sa teraz štátnici Japonska násilím usilujú využiť. Vývodiaci aristokrati Japonska boli pohoršení nad tým, že s cisárskym domom Mandžurov tak neúprosne pokračovali a považovali za naštrbenie svojej auktority, že myšlienku božskej bytnosti panovníka stihlo také pokorenie. Ich zášť bola nameraná v prvom rade proti predsedovi čínskej republiky Juanšikkajovi, ktorý presvedčenie o poddanskej vernosti urazil a svojho panovníka shodil z trónu. Ale občianske kruhy Japonska sa tiež hnevajú na Juanšikkaju, lebo v svojej politike nedáva miesta demokratickým žívlom. Zášť proti novej čínskej vláde v značnej miere prispela ku tomu, že Japonci sa teraz násilím pokúsia o to, čo by pokojne nijako neboli vedeli docieľiť, zvlášte ponevác druhé dve najviac zainteresované stránky, Anglicko a Rusko nateraz majú celkom inú starosť. Japonsko

potrebuje Čínu, ktorá je najhlavnejším odberateľom všetkých tých článkov a výrobkov, ktoré sa v Japonsku zhotovujú, a Japonsko praktickým, bystrým zrakom vidí možnosť obrovského vývinu, ktorý poskytuje «nebeská ríša». (Čína.)

Barón Mackay veľmi zaujímave opisuje obrovské poklady, ktoré spočívajú v čínskej zemi a ktoré niekedy vo svetovom priemysle budú hrať mohutný zástoj. Množstvo uhlia, ktoré je v provinciách Jünnan, Kveigu a Kiangsi, odhadujú na 30 millionov tún, teda je štyri razy toľké, ako v Pensylvánii, ba množstvo antracitu, «čiernych diamantov» v Čína šacujú na 630 millionov tún. Ku týmto na uhlie bohatým územia pripojujú sa na iné kovy bohaté územia, ktoré obsahujú nesmierne množstvo železa, mede, olova a cínu. Už sa aj utvorilo niekoľko veľkých baňských podnikov, ktoré ročite dorobia viac millionov tún kovu, tak bane na uhlie a na kov v provincii Hupeh, ktoré denne dorobia tisíc tún a bane v provincii Kiangsi, ktoré denne trikrát-štyrikrát toľko produkujú. V týchto baniach zhotovujú aj oceľ a jemnejšie železné výrobky. Hlavná fabrika na oceľ je v Hanjangu, kde zhotovujú železné konštrukcie, železné kolajnice a aj železničné vozne.

Tieto osady ale, ktoré stoja pod nemeckým vedením, primerane ku tým pokladom, ktoré čakajú ešte na objavenie, majú ozaj len nepatrnú významnosť. Vývoz z Číny napriek tomu, že «nebeská ríša» (Čína) počítuje štyristo millionov duší, sotva činí poltreťá miliona, kdežto vonkajší obchod päťdesiat miliónov obyvateľov počítajúceho Nemecka činí pätnásť milliardov. Železničná sieť Číny je dnes desaťtisíc kilometrov dlhá, čo sa v tejto rozsiahlej ríši temer úplne ztratí. Ešte veľmi mnoho času uplynie, kým sa «nebeská ríša» (Čína) pretvorí v moderný priemyselný štát, ale je na to výhľad a Anglicko, Rusko, Japonsko a Spojené Štáty severo-americké preto vystrely svoju ruku, aby túto ríšu pozbavily jej neodvislosti. Zvlášte Japonsko veľmi energicky a veľmi brutálne priberá sa ku veci.

CHYRNIK.

Veľkonočné pobožnosti v hlavnom meste a po celej krajine vo všetkých farských a kľáštoriských chrámoch Božích odbavované boli za prítomnosti mímoriadne veľkého počtu veriacich. Ľud nahliada, že v týchto prefažkých časoch hroznej vojny svetovej, pravej pomoci a ulavenia nesnesiteľných krížov obsiahnuť môže jedine od všemohúceho Pána Boha. Preto aj milióny zkormútených a hlbokozronených utočiste a potechu hladaly pri svätom hrobe ukrižovaného Spasiteľa.

Z arcibiskupstva ostrihomského. Jeho veličenstvo kráľ za kanoníka slávnej kapituly prešporskej vymenoval Antona Drexlera doterajšieho špirituala viedenského semenišťa «Pazmaneum» menovaného.

Z biskupstva spišského. Popradský dekanfarár a praepost Ondrej Andreidesz po dlhšom trápení a po božnom prijatí sviatosti zomierajúcich 25. marca v 68. roku svojho blahonosného života a v 44. roku svojho kňazstva zomrel. Nebohý narodil sa v spišskej Teplici. Kaplánom bol v Hornej Zubrici, v Jablonke, v Ružomberku a administrátorom v Šavniku. Farárom bol i v Teplici. Popradsku faru dočasne spravuje tamjší kaplán Ján Kolesák. — K vojenskej službe sú novšie povolani: Vincent Malinay farár lipt. sv. alžbetsky a kaplán Ján Keezera. Do Lipt. Sv. Alžbetý za dočasného administrátora poslaný je Flóris Fömötör kaplán veľkovesský. Jozef Brnussak oslobodený je od skutočnej vojenskej služby. — Preložení sú kapláni: Štefan Schultz z Námestova do Liskovej, František Nádaskay z Liskovej do Zakameného Klina, Ján Gallasz zo Zakameného Klina do Námestova. Narukovaného Mateja Nyemcsika na poľanovskej fare zastupuje Martin Jablonszky. — Štefan Zerna farár v Lipt. Sv. Mare Katolicke mu Karitású na válečné ciele poslal 20 korún.

Na čo obracajú katol. kňazské majetky? Nový rábsky biskup Anton Fetser svoje biskupské učinkovanie začal konaním dobročinnosti, nakoľko z príležitosti svojej inštalácie pre sirotu padnutých vojakov obetoval 6000 a na iné dobročinné ciele 3500 korún. Satmársky biskup dr. Tibor Boromissza na bielizeň pre ranených daroval 500 korún.

Operovaný krajinský vyslanec. Ján *Bartos*, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany volebného okresu tekovského, neunavený tajomník Katolíckej Ľudovej Jednoty, nateraz pridelený k honvédske mu pešiemu pluku, ako dozvedáme sa s úprimnou sústrasťou, v baňskobystrickej pod vedením plukového lekára dr. *Kozmutza* stojacej rezervnej nemocnici minule podrobil sa musel boľastnej operácii, ktorú s najprajnejším úspechom previedol nemocnici pridelený mestský hlavný lekár dr. *Kamillo Kollár*. K uspokojeniu početných priateľov a známych operovaného sdelujeme, že zdravotný stav jeho, k obavám nezavdáva príčiny, ažpráve za dlhší čas nevolno mu opúšťať posteľ a izbu.

Ostrihomský Oltárny spolok vo veľkom pôste držal koncerty, ktorých príjmy obratia na ranených vojakov. Prednášky držali praeláti kanonici: Walter a Csárszky, advokát Katona a miestny farár Matéffy, ktorý mesiace strávil na bojišti ako kňaz vojenský. Na prvých dvoch prednáškach s viacerými kanonikmi prítomný bol i jeho eminencia kardinál, knieža-primas dr. Ján Csernoch. Čistý ošoh prvých troch prednášok obnášal 1809 korún.

Ktorých považovali za ztratených. Účtovný strážmajster 34. spoločného pešieho pluku košického Franc Kasper od augusta nedal vedieť o sebe, teraz ale z ruského zajatia, zo Samarkandu písal svojim v Krompachu bývajúcim rodičom. Reservný firer 9. honvédskeho pešieho pluku košického Ján Nadram, levočský obyvateľ hneď po mobilisácii narukoval a odtedy ani raz nepísal svojej stiesnenej rodinke, ktorá ho už po-

važovala za ztrateného, lebo aj v sozname ztrát bolo uverejnené jeho meno. Tieto dni od Nadrama z Petro-pavlovska v Urali prišla dopisnica, že je živý. Dopisnicu podpísal aj Jozef Ripás, strážnik levočského väzenia, pešiak 85. spoločného pešieho pluku, ktorý pozdejšie padol do zajatia. Dopisnica od 1. decembra bola na ceste.

Zatkli koňokupca. Hlavnomestská polícia minule pre klamstvo zatkla Markusa Feuersteina, bohatého obyvateľa z Haliče, ktorý má v Drohobiciach petrolejové pramene a osemsto jutár obnášajúci majetok. Na počiatku vojny vojenská vrchnosť rekvirovala od neho kone v hodnote 13.000 korún. Keď sa Rusi sblížili ku Drohobiciam, Feuerstein odtiaľ odišiel. Poneváž medzitým od äráru nedostal tých 13.000 korún, odcestoval do Viedne, tam ubytoval sa v hoteli National a podal prosbu k ministerstvu vojny, aby mu ten obnos vyassignovali. Ministerstvo vojny nato upravilo rakúsku poštovú sporiteľňu, aby Feuersteinovi poslala na 13.000 korún vystavený ček. Feuerstein ček dostal a obnos aj vyzdvihol. Potom prišiel švindler do Budapešti, tu si prenajal byt v Déri-ulici č. 14. a napriek tomu, že vo Viedni už dostal svoju požiadavku, tu tiež podal prosbu, aby mu tých 13.000 korún vyplatili. A obnos mu aj tu vyassignovali. Ale haličská finančná direkcija prišla na podvod, že Feuerstein dvakrát vyzdvihol svoju požiadavku a požiadala budapeštiansku policiu, aby proti podvodníkovi zakročila. Tunajšia polícia lapila Feuersteina, ktorý sa bránil tým, že on dobromyseľne vyzdvihol aj druhých 13.000 korún, lebo že si myslel, že äráru po jeho odchode z Drohobic aj iné veci rekviroval uňho a že mu to za tieto platia. A 13.000 korún hneď aj deponoval. Ale polícia Feuersteina nepustila na slobodu, lež ho v zodpovednom sprievode poslala do väzenia štátneho zástupníctva, ktoré porobí s ním ďalšie poriadky.

Zatknutí liferanti vo Viedni. Na požiadanie viedeňského vojenského okresného súdu dňa 27. marca zatkli 36ročného kupca s obuvou Adolfa Neurona a odviedli ho na vojenský súd. Neurona základne upodozrievajú, že jednej prešporskej firme lifroval 537 párov bakančov, o ktorých počas odovzdania vojenskej vrchnosti vysvitlo, že sú celkom neupotrebitelné. Zistili, že podošvy boli zhotovené z kuskov kožíek na flakovanie a z papiera, vrchná koža ale z najplansieho materiálu. Prešporská firma toto oznámila viedeňskému fiškálátu, ktorý cestou polície za viedol stopovanie. Počas stopovania ustálili, že Neuron dotyčné bakanče sprostredkovaním jedného agenta kúpil od jednej budapeštianskej firmy cieľom lifrovania vojsku a ačkoľvek vojenská vrchnosť bakanče pre ich zlú jakosť neprijala, predsa ich nesvedomitým spôsobom predal prešporskej firme, bárs dobre vedel, že ich firma vojsku chce lifrovať. Na viedeňskom vojenskom súde zaviedli trestné pokračovanie proti viac liferantom, ktorých pre lifrovanie neupotrebitelných vecí pre armádu zatkli. Na smerodajnom mieste sú odhodlaní, že budú s najväčšou

prísnosťou pokračovať. Vyšetrovanie vedú na základe 327. §-u vojenského trestného zákonníka, ktorý isté prípady tresce šibenicom, iné ale 10—20ročným ťažkým žálarom.

Sviatok Červeného Kríža v Piešťanoch. Ženské kupelné obecnosť piešťanských kúpeľov 16. marca sriadilo večierok bohatého obsahu na ciele Červeného kríža. Dôchodok večierka obnášal vyše 600 korún.

Chýry zo Spiša. František Szász, novovesský finančný rešpicient hrdinskou smrťou zomrel v bojoch okolo priesmyku Dukla. — Krompašania oplakávajú Ľudvíka Kélera jágerského zástavníka a Štefana Kovácsa zástavníka, úradníka železnej dielne, ktorí padli na bojišti. — Novovesské tretie válečné odopoludnie pre našich hrdinských vojakov, bojujúcich v Karpátoch a pre oslepnutých vojakov vo vojne prinieslo 1630 korún. — Novovesskému Červenému Krížu novovesský parný mlyn daroval 500 korún. — Kézmarskému Červenému Krížu kézmarská sporiteľňa darovala 100 a hunsdorfský veľkolomnický samopomocný spolok tiež 100 kor., a 15. marca vydržiavaná vlastenecká slávnosť kézmarského gymnázia na ten cieľ priniesla 130 korún. — Pre oslepnutých vojakov vo vojne zamestnanci mechanickej dielne krompachskej fabríky obetovali 120 a žiaci krompachskej vonkajšej štátnej ľudovej školy 60 korún. — V Kézmarku v poslednom čase množia sa vlámačné krádeže. V tieto dni jednému kézmarskému obchodníkovi ukradli jedno ošipané, ktoré najprv vo dvore majiteľa zabili a potom nazadku cez plot odvliekli. U druhého obchodníka ukradli peniaze a tovar. Vyrabovali i nektoré domčeky záhradné.

Proti dráčom s potravinami. Hlavnomestská vrchnosť ustálila, že jednotliví priekupci, zvlášte z cudziny sem prišli gšeftári na otvorené tržišťia potravín privezené vajcia, živú hydinu atď. poskupujú a týmto zapríčiňujú nadostatok potravných článkov a neodvodnenú drahotu. Ponevác povolaním tržisť na potraviny je, aby obyvateľov hlavného mesta zodpovednými potravnými článkami bezprostredne zaopatřovaly, preto dozorstvá tržisť dostaly úpravu, aby takéto hromadné kupovanie potravín čo najenergienejšie kontrolovaly a prekazily. Takýchto gšeftárov hlavnomestská vrchnosť nebude trpeť a jestli na upozornenie nič nedajú, tak sa vrchnosť ku policii obráti o pomoc. Štátna polícia proti takýmto priekupcom čo najprísnejšie zakročí a tých, ktorí sú inde príslušní, vykáže z hlavného mesta a dá ich odšupovať. Polícia teda i touto cestou vyzýva tých, ktorí sa dosiaľ dopustili tohto zneužívania, aby sa toho nabudúce vystríhali.

Proti priekupcom potravín. Budapešťiansky hlavný kapitán vydal nariadenie, ktorým hromadné skupovanie potravných článkov na otvorených trhoch, v tržisťiach a na iných jarmočných miestach na celom území kruhu účinkovania budapešťianskej štátnej polície prísne zakázal. Kto sa proti tomuto zákazu prehreší, odsúdia ho na 100 korún peňažnej pokuty alebo na 5 dní zavretia. Nariadenie hlavného kapitána v

celej Budapešti, v Novej Pešti, v Rákošpalote, v Pešť-ujhelyi, v Erzsébetfalve, v Malej Pešti a v Szentlőrinci hneď vstúpi do života. Hlavný kapitán nariadil okresným kapitanátom, policajným hlavným veliteľstvám a detektívom, aby na tržisťia a na všetky miesta, kde sa potraviny predávajú, už včasne rano dozerali.

Odsúdení francúzski vojenski liferanti. Z Paríža oznamujú, že vojenský súd minule vyniesol výrok v záležitosti hlavného intendanta Desclauxa a jeho spoločníkov, ktorí boli obžalovaní zo zneužívania pri lifrovaní potravných článkov pre vojsko. Vojenský súd hlavného intendanta Desclauxa pre defraudovanie lifrovaných potravín odsúdil na 7 rokov trestnice, na degradovanie a na ztratu rádu čestnej legie. Z ostatných obžalovaných Beschoffovu odsúdili na dva roky väzenia a obecného vojaka Vergesa na jeden rok väzenia.

Sloboda v Rusku. Z prahy oznamujú, že v Rusku zatkli bývalého tajomníka nebohého grófa Leva Tolstojka, dra Dušana Makovického rodom z Ružomberka a internovali ho v Tule. Dra Makovického Rusi obviňujú, že aj on podpísal leták, ktorý agituje v záujme zakončenia vojny a uzavretia pokoja. Pre toto dra Makovického v apríli postaví pred vojenský súd. Krem dra Makovického zatkli aj viac popredných ruských osobností, ktoré tiež podpísaly otázky leták.

Hrdinská smrť. Dr. Árpád Dettrich, zástavník 71. spoločného pešieho pluku trenčianskeho, právnický praktikant budapešťianskej súdnej stolice 13. marca v 23. roku svojho života na severnom bojišti hrdinskou smrťou zomrel.

Vyznačení hrdinovia. Jeho veličenstvo kráľ na uznanie hrdinského a obetavého držania sa pred nepriateľom vojenský záslužný kríž III. triedy s válečnou dekoráciou udelil nasledovným dôstojníkom 71. spoločného pešieho pluku trenčianskeho: veliteľovi pluku, plukovníkovi Žigmundovi Prey-ovi, kapitánovi Ladislavovi Szelestey-mu a poručíkovi Francovi Répássy-mu. Najvyššej pochvaly (signum laudis) pre hrdinské držanie sa pred nepriateľom účastní boli nasledovní dôstojníci 71. spoločného pešieho pluku trenčianskeho: kapitán Jozef Pókai, nadporučíci: Karol Scholze, Udo Peters, Ladislav Murdza, Ján Milčič a Leo Haasz de Ehrenfeld; poručíci: Hugo Morgenstern, Ján Saját, Karol Braun a Jonas Beliczay.

Prešporskí honvédi. Druhý bataillon 13. prešporského honvédskeho pešieho pluku pod vedením svojho vynikajúceho veliteľa majóra Bélu Dörnyei-ho v smelom útoku na výšinách pri Gora Palanke vydobil úplné víťazstvo nad značne silnejším nepriateľským oddelením. Na druhý deň v noci opäť srazil sa so značne silnejšími ruskými čatami. Marnou sa zdala smrť opovrhujúca smelosť honvédov, palba nepriateľskej pechoty a delostrelectva natoľko pustošila v ich radoch, že sa bolo čo obávať, že hrdinský bataillon, ktorý už utrpel veľkú ztratu, následkom úplného vysilenia nebude už vstave dlho odolať nepriateľovi. Položenie stalo sa nebezpečným. Vtedy veliteľ uprostred válečného hluku

ďaleko slyšateľným hlasom skrikol na svoje strieľajúce mužstvo: «A keď by som i samotný tu ostal, nepopustím!» Príklad odhodlaného majóra natoľko oduševnil honvédov, že napnúť konečnú svoju silu s výkrikom «éljen!» vrhli sa na nepriateľa. Nepriateľský útok sa pod bodákmi našich honvédov ztroskotal. Bataillon celú noc odporoval presilnému nepriateľovi, keď konečne jeden pluk uhorských landšturmistov vtiahol do pozícií, ktoré prešporskí honvédi víťazne držali a zamenil na smrť unavených kamarátov. Majóra Dörnyeiho kráľ vyznačil rádom železnej koruny s válečnou dekoráciou, keďže vojenský záslužný kríž s válečnou okrasou čo odmenu za svoju hrdinskosť už prv dostal.

Hynutie Srbska. Petrohradský časopis «Rječ» oznamuje z Nišu: Hospodársky stav Srbska následkom vojny úplne vyšiel na zkazu. 200 millionov obnášajúci predošlý vývoz a prívoz úplne zanikol. Nedostatok múky je obrovský.

Päťdesiatšesťročný dobrovoľník. Z mesta Nagy-bánya oznamujú: 56-ročný pens. slúžny, ktorý má dvoch synov na bojišti, hlásil sa dobrovoľne k vojenskej slúžbe a v šarže poručíka narukoval k jednému honvédkemu pešiemu pluku.

Mrtví a ranení.

(Pokračovanie.)

Všetci, pri ktorých nestojí poznámka «mrtvý», sú ranení.

Písmeny *ppl.* znamenajú peší pluk; *hp.*, honvédky pluk; *komp.*, je toľko ako kompánia; *lp.*, landšturmistický pluk; *jb.*, jágerský bataillon.

Zo 67. spoločného pešieho pluku (veliteľstvo doplnujúceho okresu Prešov):

Walko Anton (Gölniczbánya, Spiš) †, Walko Jozef (Sebesfalva, Šariš), Wenik Ján (Szentmindszent, Spiš), Wolansky Andrej frajter (Héthárs, Šariš), Zakutny Ján

kaprál tit. cugsfirer (Kajsó, Spiš), Zapak Ján (Alsó-tarcsa, Šariš) †, Zavecky Florián (Gombás, Liptov), Zbel Andrej (Batizovce, Spiš), Zimmermann Edvard trubač bataillonu tit. strážmajster (Kežmarok), Zimmermann Július (Gölniczbánya, Spiš), Zlateky Adam (Lófalva, Šariš), Žák Štefan (Levoča, Spiš), Žec Jozef (Sárosberettő) †, Žiaran Adam (Ifanovo, Liptov), Zwitikač Jozef.

Vojenské zriedkavosti.

Z reholníka zástavník. Štefan Sztrazinszky reholník podhradských Milosrdných počas vypuknutia vojny dobrovoľne vstúpil za obecného vojaka do 20. honvédskeho pešieho pluku. Následkom svojho hrdinského držania sa pred nepriateľom hneď bol vyznačený so striebornou medaillou hrdinskosti a povýšený za zástavníka. V jednej bitke ranený bol na hlave a dostal sa do nemocnice spišsko-podhradských Milosrdných, kde následkom láskyplného opatrovania v tieto dni vyzdravel a znovu vrátil sa k svojej čate.

Z kovárskeho tovaryša — poručík. Hódmező-vásárhelyský kovársky tovaryš, Štefan Kalmár počas mobilizácie ako kaplár narukoval k svojmu pluku. Vo víťaznej bitke pri Krasniku rýchlym poznaním polohy zachránil jeden bataillon od nebezpečenstva obkolesenia. V lemergskej bitke so svojimi 18 mužmi ukoristil jeden ruský kanón a zabil 35 Rusov. V jednej bitke pri Dukle padli officieri jeho kompánie, na čo on prevzal komando a so šturmom zaujal jednu vážnu pozíciu. Pri Krasniku dostal malú striebornú medaillu a šaržu strážmajstra, pri Lembergu dostal veľkú zlatú medaillu a pre veľkú smelosť preukázanú pri Dukle hlavné veliteľstvo armády povýšilo ho za poručíka.

Šijací stroj

Na pohodlné malé čiastočné splácanie predáva
FRANZ BAUMGARTEN
Budapest, VII., Rózsa-u. 27.
Telefon József 33-72.

Oznamy prijíma administrácia

„Kreštan“
BUDAPEST,
Szentkirályi-utca 28.

5 halierov

stojí poštová dopisnička, na ktorej môžete si pýtať môj hlavný 4000 vyobrazeniami ozdobený ceník, ktorý obsahuje bohatý výber osožitých v domácnosti potrebných článkov, darov a každému pošle sa zdarma a franko.

Prvá dielňa hodín

JÁN KONRAD

c. a k. dvorný zásielca
BRÜX číslo 718. (Čechy.)

Echt nicklové vačkové hodinky K 4.20, 5.—. Strieborné K 8.40, 9.50. Nicklové budičky K 2.90. Hodiny s kukučkou K 7.85. Pendlové hodiny K 9.—.

Zasielanie s poštovou dobierkou. Zámena povolená, alebo návrat peňazí.

51 rokov v obchode, vyzkúmane dobrá osada na kosa.

Nikto nikdy nemal lepšej kosa, ako je naša

Bazilika zlato-kosa.

Nesľubujeme nebo a zem, každému ale, kto s dôverou obráti sa ku nám, pošleme takú trvanlivú oštrú zlatú kosu, za ktorú nás požeňovať bude. Tieto kosa už od 50 rokov rozposielame najväčším páňstvom a mnoho tisíc hospodárom. Zárukou dobre stojíme za každú kosu a nesodpovedne zameníme zdarma. — Cena jednej «Bazilika zlatej kosa» s poštovou dobierkou:

70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
----	----	----	----	----	----	-----	---------

Cena 1 kosa 2-20 2-30 2-40 2-50 2-60 2-70 2-80 3-20 kor.
Cena 1 kosa Bazilika diamantovej osielky 1-50 kor. Takej nikdy nebolo. Zvláštne upozornenie pre sbierateľov kupcov na kosa. Pri kúpe 10 kusov kosa 1 kus posielame zdarma. Pri kúpe 30 kusov, zdarma posielame 3 kusy alebo jeden výborný 6 výstr. revolver, alebo jeden opravde postriebrený metalový kríž. Prosíme na každý pád žiadať si náš veľký obrázkový ceník. Zdarma ho pošleme a každému spôsobíme s ním veľkú radosť. — K dostaniu v obchode: **Jozef Marosi a Syn.** Esztergom 15. číslo. 51 ročná osada na kosa a veľký obchodný dom.

